

Datum
2018-02-15

Vår referens
FB

Diarienummer
Dnr S2017/07389/FST

Socialdepartementet

Remissvar

Promemoria: Vissa förslag om utbetalning av assistansersättning

Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation som tecknar kollektivavtal och företräder cirka 230 små, medelstora och stora privata assistansföretag samt kooperativ och ekonomiska föreningar i hela Sverige. Vi har tagit del av och ställer oss i stort positiva till regeringens promemoria; *Vissa förslag om utbetalning av assistansersättning*. Vi vill dock lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

Vårdföretagarna är positiva till att regeringen vill skapa ett mer flexibelt system för assistansersättning med ett högre timbelopp. Det är till fördel inte minst för de assistansberättigade men även i många fall för assistansutförarna. Däremot anser Vårdföretagarna att det är viktigt med ett sista datum för Försäkringskassan att betala ut ersättning för att minimera risken att utförare får vänta på utbetalning. Vidare menar Vårdföretagarna att summan för det förhöjda timbeloppet är satt för lågt på grund av ett avrundningsfel och bör beräknas med både kronor och ören precis som för schablonbeloppet. Till sist bör privata utförare ges möjlighet att utställa räntefaktura till Försäkringskassan vid försenad assistansutbetalning. Detta på samma sätt som kommunerna ska bli skyldiga att betala dröjsmålsränta till myndigheten på de första 20 timmarna vid försenad betalning.

4.2 Slutlig avstämning och kompletterande utbetalning av assistansersättning

Då ekonomisk avstämning kommer ske först efter beslutandeperioden anser Vårdföretagarna att redovisningskravet för varje månad bör tas bort då den inte fyller någon funktion (även om kostnaderna är lägre än schablonbeloppet betalas schablonbeloppet ut). Det bör räcka med att göra en redovisning för hela

perioden och att Försäkringskassan betalar ut det förhöjda timbeloppet under hela perioden tills slutavräkning skett. Pengarna som Försäkringskassan eventuellt ligger ute med bör vara ringa i förhållande till merarbetet det skapar. Detta minskar den administrativa bördan för assistansberättigade men troligtvis även för Försäkringskassan. Vårdföretagarnas medlemmar vittar om att det är enormt ansträngande att få in samtliga kostnader, framförallt assistansomkostnader, till den 5:e efter utförandemånaden då räkning ska vara Försäkringskassan tillhanda. Det bör även framgå när myndigheten skall betala ut eventuell kompletterande merkostnader efter slutredovisning.

Eftersom vissa assistansberättigade kan ha högre assistansomkostnader i samband med exempelvis semester under viss tid av året, kan dessa kostnader komma att bli väldigt höga under en period och väldigt låga under andra perioder. Det blir omöjligt för de assistansberättigade att spara på assistansomkostnaderna om de inte får reservera kostnader i en period för att kunna använda dessa i den andra perioden. Det bör framgå hur man ska tänka och redovisa detta, annars blir det mycket svårt för en assistansberättigad person att leva som alla andra enligt lagstiftningens intentioner och även oerhört svårt för en assistansanordnare att verkställa ett beslut. Därför föreslås även att avräkning för förhöjt timbelopp bör göras för ett kalenderår.

Gällande miniminivån i förhållande till faktiska kostnader instämmer Vårdföretagarna med att det inte finns anledning att göra avsteg från schablonbeloppet som en miniminivå även för dem som har beviljats ett högre timbelopp. Ett sådant avsteg innebär att de som har beviljats det högre timbeloppet hamnar i ett sämre ekonomiskt läge än övriga.

När det gäller utbetalning av maxnivån betalas inte pengar ut om kostnaderna är 12 procent högre än schablonbeloppet. Problem uppstår om det finns höga kostnader i den första månaden i beviljandeperioden p.g.a. exempelvis en resa. Det kan därför bli mycket ogynnsamt för den enskilde då den inte i direkt anslutning kan få täckning för kostnaderna. Vidare finns en problematisk situation kopplat till slutavstämningen i beviljandeperioden. Om en person i en beviljandeperiod har två olika anordnare kan det bli problem. Det som kan uppstå i samband med slutavstämningen är att ersättning för högre kostnader betalas ut till fel anordnare. De högre kostnaderna kan exempelvis ha uppstått i beviljandeperiodens första del. Personen byter sedan anordnare i mitten av perioden och sedan betalas överskjutande del ut till bolag två.

För 2018 är schablonbeloppet fastställt till 295,40 kronor. Taket för det förhöjda timbeloppet är för samma år 330,84 kronor ($295,40 \cdot 1,12$), beloppet skall enligt gällande regelverk avrundas till närmsta hela kronotal, i detta fall till 331 kronor. Däremot hänvisar Försäkringskassan till att förhöjt timbelopp blir 330 kronor då det inte får överstiga mer än 12 procent över schablonbeloppet varför det som högst blir 330 kronor för år 2018. Att myndigheten väljer att avrunda nedåt med 0,84 öre blir till stor nackdel för assistansberättigade och i förlängningen de som utför tjänsten.

Ett verkligt räkneexempel: För en genomsnittlig brukare som har 125 timmar i veckan (enligt Försäkringskassan) blir utebliven assistansersättning genom avrundning nedåt ca 1 260 kronor per år. För en utförare som har 80 brukare med förhöjt timbelopp blir bortfallet cirka 100 800 kr på ett år.

Då den felaktiga avrundningen kan få stora konsekvenser, föreslår Vårdföretagarna att högsta beloppet för förhöjt timbelopp för 2018 blir 330,84 kronor. Likväl som schablonbeloppet första gången fastställs till att utbetalas med kronor och ören borde samma upplägg även vara tillämpningsbar på förhöjt timbelopp.

4.3 Kommunens betalningsskyldighet

Enligt förslaget ska Försäkringskassan få möjlighet att debitera kommunen för den del av den kompletterande utbetalningen som är hänförlig till de 20 första assistanstimmarna. Därtill ska Försäkringskassan bemyndigas att meddela föreskrifter om kommunens skyldigheter att betala dröjsmålsränta på en sådan skuld som avses. Vårdföretagarna menar att samma möjlighet även bör ges till de privata utförarna så att det finns möjlighet att skicka en räntefaktura till Försäkringskassan då myndigheten inte förmår att betala ut assistansersättning den 20:e varje månad, vid korrekt inskickade dokument. Nära fyra av tio assistansanordnare får i dag vänta mer än 31 dagar på utbetalning av ersättningen från Försäkringskassan. Det är helt oacceptabelt och leder till förödande konsekvenser.

4.4 Verkställighetsföreskrifter

I promemorians förslag står att en kompletterande utbetalning ska göras *snarast* efter det att den slutgiltiga avstämningen skett. För att inte skapa ett tolkningsutrymme bör det förtydligas att korrekt räkning som kommer in till Försäkringskassan senast den 5:e i månaden skall assistansersättning senast betalas ut den 20:e i samma månad.

6. Konsekvenser av förslaget

I promemorian konstateras att förslagen får positiva konsekvenser för den enskilde samt vissa marginella negativa konsekvenser för stat och kommun i form av ökad administration. Märkligt nog saknas en analys av hur förslagen påverkar de privata utförarna, vilka står för mer än 65 procent av utförarsidan. Vårdföretagarna anser att det är viktigt att ta hänsyn till samtliga berörda parter.